

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/353/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1311214107
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1311214107.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: G. E. K., K..Q..X., C., Ú. Č.. X, P.: XX XXX XXX, zastúpený spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Údernícka č. 5, IČO: 36 613 843, za ktorú koná Mgr. Tomáš Kušnir, proti odporcom: I. Z. P. M. F. C. G. E. X. N. Á., bytom C., Z. Č.. XXXX/X, II. A. P. M. F. C. G. E., bytom C., Z.. L. K. Č.. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: T. na X. X. K. D., S., N. Č.. XX, P.: XX XXX XXX, zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov č. 163/66, o zaplatenie sumy 6.835,05 € (205.912,58 Sk), s príslušenstvom, na odvolanie vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III. zo dňa 30. júla 2012, č.k. 17C 6/2012-59, vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi, takto

rozhodol:

Odvolačný súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava III. uznesením zo dňa 30.7.2012, č.k. 17C 6/2012-59, zastavil konanie podľa ustanovenia § 96 ods. I, 3 O.s.p., pretože navrhovateľ zobral návrh späť v celom rozsahu vo veci samej bez uvedenia osobitného dôvodu späťvzatia; navrhovateľ tak zavinil zastavenie konania. Zároveň mu vrátil súdny poplatok zaplatený v kolkoch v sume 403,37 € (už krátený o sumu 6,63 €) dôvodiac ustanovením § 11 ods. 3, 4, 6 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O.s.p. a odporcom v I., II. rade náhradu trov konania nepriznal, keďže im žiadne trovy nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal, pretože z obsahu spisu nevyplýva, že mu okrem trov právneho zastúpenia advokátom vznikli aj iné trovy, pričom trovy právneho zastúpenia súd posúdil ako neúčelne vynaložené. Ku späťvzatiu návrhu na začatie konania došlo v štádiu, kedy vedľajší účastník ako profesná organizácia na ochranu odporcov v I., II. rade ako spotrebiteľov v zastúpení advokátom oznámil len vstup do konania z vlastného podnetu bez vedomia odporcov v I., II. rade. V prejednávanej veci ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, pre konanie ktorého osobitný zákon (zákon č. 250/2007 Z.z.) predpokladá poskytnutie právnej pomoci vedľajšieho účastníka na strane odporcov v I., II. rade, ku ktorým svojím podnetom oznámil pristúpenie bez potreby svojho právneho zastúpenia advokátom.

Proti tomuto uzneseniu vo výroku, ktorým súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania, podal včas odvolanie vedľajší účastník. Dôvodil, že súd prvého stupňa ho mylne považuje za akúsi profesnú organizáciu, je nemajetným združením laikov v oblasti práva, jeho členkou je len jedna právnička, ktorá sa výkonom práva nezaobera. Bez pomoci ochotných advokátov, ktorých sa mu podarilo získať dvoch, by nebol schopný pre spotrebiteľov nepochybne prospešnú činnosť vyvíjať. Do konania vstupuje z vlastného podnetu bez vedomia odporcov v súlade s ustanovením § 93 ods. 2, 3 O.s.p. a koná sám za seba v súlade s ustanovením § 93 ods. 4 O.s.p. Takto zvolený procesný postup vstupu vedľajšieho účastníka do konania je zákonne rovnocenný so vstupom do konania na základe výzvy niektorého z účastníkov urobenej prostredníctvom súdu a nepredpokladá súhlas spotrebiteľa s jeho

vstupom, dokonca ani vedomosť spotrebiteľa o jeho vstupe do konania. Vstup Združenia do konania ustanovenie § 92 ods. 2 O.s.p. priamo predpokladá. Jeho vstup do konania bol opodstatnený, pretože navrhovateľ vzal návrh späť až po jeho vstupe, ktorý bol účinným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v súdnom konaní. Názor súdu prvého stupňa je v rozpore s početnou judikatúrou krajských súdov: napr. Krajského súdu Nitra vo veci vedenej pod sp.zn. 9Co 204/2012, Krajského súdu Trenčín pod sp.zn. 17Co 179/2012, Krajského súdu Banská Bystrica pod sp.zn. 13Co 193/2012, 14Co 204/2012, 15Co 92/2012, 16Co 187/2012, 17Co 87/2012, 41Cob 99/2012, Krajského súdu Košice pod sp.zn. 1Co 78/2012, 2Cob 104/2012, 3Co 79/2012, 5Co 102/2012, 9Co 96/2012, Krajského súdu Prešov pod sp.zn. 1Co 27/2012, 2Co 16/2012, 3Co 26/2012, 5Co 63/2012, 6Co 16/2012, 7Co 36/2012, 8Co 21/2012, 9Co 37/2012, 10Co 56/2012, 11Co 37/2012, 12Co 9/2012, 16Co 33/2012, 17Co 60/2012, 18Co 16/2012, 19Co 13/2012, 20Co 53/2012. Zdôraznil čl. 7 ods. I Smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Predpokladá, že súd v predmetnej právnej veci vydal platobný rozkaz, ktorým odporcom uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi istinu a trovy konania a súd nemal žiaden problém. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach nevylučuje, aby aj účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov konania vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním (napr. uznesenie Krajského súdu Prešov zo dňa 30.4.2012, sp.zn. 7Co 31/2012). Súd prvého stupňa nepochopil podstatu a ciele Združenia, princíp náhrady trov konania. Združenie má, ako každý iný subjekt, právo na náhradu trov konania; čo súčasne neznamena, že účelovo obchádza svoju neziskovosť. Trovy úspešného konania (aj procesne úspešného pri zastavení konania) patria vedľajšiemu účastníkovi, ktorý ich musí nahradiť svojmu právnemu zástupcovi, ktorý sa výkonom advokácie legálne živí; Združenie je nemajetné, vystupuje proti celospoločenským nešvárom civilnej úžery, neprijateľných zmluvných podmienok, nekalých obchodných praktík a vedomého uplatňovania premlčaných pohľadávok. Od Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky získalo len 4.000,-- €, čo nepokrýva ani len poštovné výdavky. Najväčšie možnosti na efektívnu pomoc spotrebiteľom mu poskytuje práve inštitút vedľajšieho účastníctva, pretože spotrebiteľ často nevyhľadá ani advokáta, ani Združenie. V množstve sporov Združenie pomohlo spotrebiteľom, očistilo zmluvy od neprijateľných zmluvných podmienok a nekalých obchodných praktík. Chcel by ochrániť ešte viac spotrebiteľov a vstúpiť do všetkých spotrebiteľských konaní, ale nedovoľujú mu to jeho skromné možnosti, neochota advokátov zastupovať Združenie, iluzórna podpora Združenia zo strany štátu, nepochopenie funkcie súdov v systéme naplňania vysokých cieľov politiky EÚ pri ochrane spotrebiteľov zo strany niektorých sudcov. Aj v spotrebiteľských konaniach sa navrhovateľ musí správať obozretne a žalovať iba nepremličané pohľadávky, pretože jeho vstupom do konania už nenájde len neinformovaného a rezignovaného spotrebiteľa, ale rovnocenného partnera. Aj v spotrebiteľských konaniach musí platiť staré rímske pravidlo „vigilantibus iura scripta sunt“. Pri nepriznaní náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi súd postupoval v rozpore s legislatívou Európskej únie a judikatúrou Súdneho dvora EÚ. V tejto súvislosti zdôraznil čl. 169 ods. I Zmluvy o fungovaní EÚ, podľa ktorého Únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov; ďalej čl. 38 Charty základných práv EÚ, podľa ktorého politiky Únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa; čl. 47 Charty základných práv EÚ, podľa ktorého každý, koho práva a slobody zaručené právom únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti; tiež ustanovenie § 137 O.s.p. v znení účinnom od 1.1.2012, rozsudok Súdneho dvora EÚ (druhá komora) zo dňa 22.12.2010 vo veci DEB proti Spolková republika Nemecko C-279/09. Z obsahu rozsudku vyplýva, že zásada účinnej súdnej ochrany, ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv EÚ, sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovolávali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto zásady môže zahŕňať najmä oslobodenie od platenia trov konania alebo zastupovanie advokátom. Náhrada trov konania mu bola priznaná aj uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.1.2012, č.k. 3Co 131/2011-85. Z uznesenia vyplýva, že nie je možné nedôvodne a bez akýchkoľvek logických súvislostí podmieňovať spôsobilosť občianskeho združenia na vykonávanie predmetu svojej činnosti odbornosťou v odbore právo. Vedľajší účastník mal ďalej za to, že v prípade, žeby mu náhrada trov konania nebola priznaná, znamenalo by to nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov z jeho strany na súdoch. Účelnosť trov vynaložených na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odvodiť z čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (každý má

právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania za podmienok ustanovených zákonom). Ústavný rozmer práva účastníka na náhradu trov konania v úspešnom súdnom spore vyplýva z nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. II. ÚS 78/2003, II. ÚS 31/2004, II. ÚS 56/2005, IV. ÚS 147/2008, II. ÚS 122/2009. Trovy právneho zastúpenia treba považovať v každom prípade za účelne vynaložené trovy. Každý má právo na to, aby hoci aj v jednoduchšej, skutkovo a právne menej zložitej veci bol zastúpený advokátom. Toto ústavne zaručené právo môže uplatňovať v rámci celej republiky bez ohľadu na to, že voľba miestneho advokáta by bola spojená s menšími trovami, než udelenie plnomocenstva právnenému zástupcovi mimo mesta alebo obce, kde účastník konania býva. Odvolaciemu súdu navrhol preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmeniť tak, že uloží navrhovateľovi povinnosť zaplatiť mu ako vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania.

Pre prípad, že sa odvolací súd nestotožní s jeho právnou argumentáciou, navrhol podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. konanie prerušiť a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach: 1/ Či pod právom na súdnu ochranu podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a pod právom na zabezpečenie hospodárskych záujmov spotrebiteľov a pod podporou Združení na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa rozumie aj právo na náhradu trov súdneho konania. 2a/ Či sa má čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie

a čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov patrí náhrada trov konania ako vedľajšiemu účastníkovi na strane spotrebiteľa za úspešné vedenie súdneho sporu, ak zmyslom a cieľom ochrany spotrebiteľa bolo zbaviť spotrebiteľa záväzku z neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo záväzku po použití nekalkej obchodnej praktiky podľa Smernice EP a Rady 2005/29/ES z 11.5.2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu. 2b/ Ak je odpoveď na otázku podľa predchádzajúceho odseku taká, že Združeniu patrí náhrada trov v súdnom konaní, či možno toto právo nepriznať len z dôvodu, že sa z dôvodu hospodárnosti konania argumentovalo a následne aj rozhodlo na základe inštitútu premlčania, alebo sa rozhodlo o späťvzati návrhu po námietke premlčania vznesenej v konaní Združením. 3/ Či je porušené základné právo spotrebiteľa a Zdrużenia na ochranu záujmov spotrebiteľov podľa čl. 47 v spojení s čl. 38 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie a čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ak súd neprizná právo na náhradu trov konania spotrebiteľovi alebo Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov napriek ich úspechu v súdnom konaní a nevyporiadania sa s odlišnými súdnymi rozhodnutiami v obdobných veciach, ktoré boli súdu predložené, a ktoré sú zjavne odlišne právne odôvodnené. 4/ Či právna úprava podľa § 142 až § 151 slovenského občianskeho súdneho poriadku odporuje právu Európskej únie, ak neumožňuje Združeniu na ochranu záujmov spotrebiteľov priznať plnú náhradu trov konania, napriek dosiahnutému úspechu v konaní, keď na druhej strane dodávateľovi náhradu trov konania priznať umožňuje. 5/ Či čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a články 38 a 47 Charty základných práv EÚ treba vykladať tak, že bránia takej aplikácii vnútroštátneho procesného práva, ktorá označuje právne zastúpenie Zdrużenia na ochranu záujmov spotrebiteľov za neúčelné napriek tomu, že po vstupe Zdrużenia do konania dodávateľ zbral žalobu späť. Tieto otázky považuje za otázky zásadného právneho významu, pretože ide o otázku holej existencie Združení a ich prežitia. Zákonným sudcom vo veci začatej pred vnútroštátnym súdom je nielen sudca určený rozvrhom práce podľa osobitných predpisov, ale aj komunitárny sudca, lebo jeho povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením, ktoré nemožno zásadne obísť, a ak, tak len komunitárnym právom určenými spôsobmi, ktoré vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora EÚ (Doktrína CILFIT C-283/81, uznesenie ÚS SR č.k. III. ÚS 207/09-31).

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu vedľajšieho účastníka sa stotožnil s rozhodnutím súdu v napadnutej časti, keďže nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva. Cieľom T. na X. X. K. D. je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z.), zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Nevidí význam v právnom zastúpení vedľajšieho účastníka, keďže samotnou jeho úlohou je ochrana spotrebiteľa v spotrebiteľských sporoch. Spochybnil nutnosť a účelnosť vynaloženia trov právneho zastúpenia vedľajším účastníkom. Nemožno prijať záver o tom, že právny zástupca vedľajšieho

účastníka vykonal úkony nevyhnutné pre úspech odporcov vo veci, že poskytol právne služby, ktorých vykonanie by malo vplyv na rozhodnutie súdu, ktoré by nemohlo uskutočniť samotné združenie bez právneho zastúpenia. Z aktívnej činnosti združenia je zrejmé, že disponuje rozsiahlymi znalosťami a vedomosťami v danej problematike, ktorou sa ako špecifickou zaoberá, a je inštitúciou spôsobilou účinne ochraňovať práva spotrebiteľa v súdnom konaní. Úmyslom zákonodarcu bolo, aby združenie na ochranu spotrebiteľa vedelo poskytnúť kvalifikovanú pomoc spotrebiteľovi, prípadne ho podporí ministerstvo, z čoho vyplýva, že nebolo úmyslom zákonodarcu, aby sa združenie na ochranu spotrebiteľa dávalo ďalej zastupovať právnym zástupcom, keďže ide o oblasť, v ktorej by sa mal vedľajší účastník sám vyznať. V prípade, žeby to bolo z nejakého dôvodu nutné, tak bez práva na náhradu trov konania. Z opačného pohľadu, ak by musel právny zástupca zastupovať združenie na ochranu spotrebiteľa, v podstate nie je dôvod pre pribratie združenia do konania ako vedľajšieho účastníka, keďže takéto združenie by nevedelo naplniť predmet činnosti. Ak sa vedľajší účastník rozhodol pre právne zastúpenie advokátom, musí trovy právneho zastúpenia znášať z vlastných prostriedkov, v opačnom prípade jeho konanie vytvára dojem účelovosti, čo ustálil aj Krajský súd v Bratislave vo veci vedenej pod sp.zn. 5Co 26/2012; z neho o.i. vyplýva, že Združenie musí byť samo z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Uvedený právny názor Krajský súd v Bratislave doplnil a rozvinul v rozhodnutí sp.zn. 3Cob 259/2011, keď dôvodil, že s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu, a to najmä na tú skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania ako profesná organizácia na ochranu spotrebiteľa z vlastného podnetu (bez toho, aby sa so žalovaným kontaktoval a splnomocnil právneho zástupcu z radov advokátov, hoci zo samotnej podstaty vedľajšieho účastníka vyplýva, že musí byť schopný konať v meno toho, na strane koho vstupuje do konania), nepovažoval jeho trovy za účelne vynaložené. Účelom právneho zastúpenia je predovšetkým zastupovanie záujmov svojho klienta, avšak v danom prípade možno konštatovať, že právne zastúpenie vedľajšieho účastníka je nadbytočné, účelové a nehospodárne, keďže Združenie sa samo prezentuje ako inštitúcia spôsobilá na ochranu spotrebiteľa aj v rámci súdneho konania. Konaním vedľajšieho účastníka v podobe jeho právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania. Na túto skutočnosť by mal súd prihliadať a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznať použitím ustanovenia § 150 O.s.p. Ani v iných súdnych konaniach vedľajšiemu účastníkovi nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia; napr. vo veciach vedených na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp.zn. 13Co 105/2012, 16Co 100/2012, v ktorých odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/2003 (odvolací súd neporušil tým, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy Slovenskej republiky, ak mu nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich nepovažoval za účelne vynaložené, keď neboli v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania). Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Prešove vo veci vedenej pod sp.zn. 13Co 36/2012, 13Co 35/2012, keď uviedol, že vedľajší účastník nevystupuje ako splnomocnený zástupca žalovaného, možno predpokladať, že o vstupe do konania vedľajšieho účastníka ani žalovaný nemá žiadnu vedomosť. Vyjadrenie právneho zástupcu vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní je zhodné s jeho vyjadreniami v iných konaniach (len vpisovanie do kontextu). Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod sp.zn. 17Co 164/2012. Ustanovenia Charty základných práv EÚ, ako aj rozhodnutia Súdneho dvora EÚ, na ktoré vedľajší účastník poukazuje, sa týkajú všeobecne ochrany spotrebiteľa. Nevyplyva z nich, žeby sa združenia na ochranu práv spotrebiteľa mali nechávať zastupovať advokátmi, ale len to, že nie je vylúčené, aby pomoc spotrebiteľom poskytovali priamo právnické osoby. Návrh vedľajšieho účastníka na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie je nedôvodný, účelový a nespĺňa podmienky prejudiciálneho konania. Totiž v každom jednotlivom prípade je nevyhnuté posudzovať účelnosť vynaložených trov konania. V zmysle práva Európskej únie je z prejudiciálneho konania vylúčené vnútroštátne právo členských štátov, SD EÚ nemôže v žiadnom prípade vykladať vnútroštátne právo alebo posudzovať jeho platnosť, a to ani v prípade, ak by bolo v rozpore s právom Európskej únie, nakoľko preskúmaním vnútroštátneho práva by prekročil svoje právomoci. Priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi je výlučne v kompetencii vnútroštátneho súdu. Vedľajší účastník sa prezentuje ako organizácia na ochranu spotrebiteľov, avšak zo snahy o predloženie prejudiciálnych otázok na SD EÚ ohľadom nároku združenia na ochranu spotrebiteľa na náhradu trov konania možno nadobudnúť skôr dojem ochrany najmä svojich záujmov. Odvolaciemu súdu navrhol preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdiť. Žiadal náhradu trov odvolacieho konania v sume 142,40 € s DPH a režijného paušálu v sume 9,16 € s DPH, ktorých výpočet a dôvod aj zároveň odôvodnil.

Odporcovia v I., II. rade sa k odvolaniu vedľajšieho účastníka nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), túto prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu vedľajšieho účastníka nemožno priznať úspech.

Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že navrhovateľ sa svojím návrhom podaným na súde prvého stupňa dňa 23.11.2011 domáhal zaplata sumy 6.835,05 € (205.912,58 Sk) odporcami v I., II. rade, keď základom sporu bola spotrebiteľská zmluva. Vo veci nebol vydaný platobný rozkaz. Vedľajší účastník, T. na X. X. K. D., PreŠ., zastúpený advokátom JUDr. Igorom Šafrankom, vstúpil do konania na stranu odporcov v I., II. rade podľa ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. v mesiaci apríl 2012 z vlastného rozhodnutia; iné podanie, osobitne vzťahujúce sa k veci samej, ku samej podstate ochrany spotrebiteľa, vedľajší účastník súdu nepredložil. Zostalo tiež nepochybným, že navrhovateľ zavinil, že konanie muselo byť zastavené, keďže zoberal návrh späť bez uvedenia dôvodu; a že teda návrh nebol podaný dôvodne (v tejto časti zostalo uznesenie súdu prvého stupňa právoplatné). Úspešným odporcom v I., II. rade náhradu trov konania súd prvého stupňa nepriznal, hoci rozhodoval podľa ustanovenia § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., keďže im žiadne trovy nevznikli. Predmetom odvolacieho konania zostalo (len) vecné preskúmanie uznesenia súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi.

Z ustanovenia § 93 ods. 4 veta prvá, druhá O.s.p. vyplýva, že v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník; koná však iba sám za seba. Nie je vylúčené, aby si vedľajší účastník uplatnil náhradu jemu vzniknutých trov (účelne vynaložených na uplatňovanie, bránenie, práva), ale ani to, aby bol vedľajší účastník zaviazaný na náhradu trov konania, ktoré svojím procesným zavinením spôsobil.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkovi, ktorému to priamo priznáva zákon, aj vedľajšiemu účastníkovi, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť; avšak len tie, ktoré účelne vynaložil, vynaloží, na uplatňovanie (bránenie) svojho práva.

Uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti je preskúmateľné, podrobne odôvodnené. Popri zásade úspechu účastníka v konaní súd musí skúmať aj účelnosť trov potrebných na uplatňovanie alebo bránenie jeho práva. Trovy vynaložené účastníkom konania, vedľajším účastníkom, v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti takému tvrdenému nároku. Účelnosť možno definovať ako nevyhnutnosť alebo právnu možnosť vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc. Je nepochybné, že trovy právneho zastúpenia sa vo všeobecnosti za účelne vynaložené trovy považujú. Účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia však nebude možné považovať v prípadoch, keď sám účastník (vedľajší účastník) má zriadené právne oddelenie, disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, keď predmetom jeho činnosti je poskytovať ochranu (nepochybne aj právnu) spotrebiteľovi, ako je tomu v prejednávanej veci u vedľajšieho účastníka. Tým nie je porušené ústavné právo účastníka (vedľajšieho účastníka) na právne zastúpenie, na právnu pomoc, na súdnu ochranu, právo poradiť sa, nechať sa obhajovať, zastupovať (čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ústavné právo na rovnosť účastníkov, teda rovnosť procesných strán (čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, § 18 veta prvá, tretia O.s.p.), ktorá sa netýka len fyzických osôb, ale aj právnických osôb. Vedľajší účastník mal reálnu možnosť riešiť otázku svojho právneho zastúpenia v rámci zákonom upravených možností; nebol vylúčený z voľby niektorej možnosti. Avšak za stavu, keď vedľajší účastník sám poskytuje ochranu (aj právnu) spotrebiteľom, keď na tento účel bol zriadený, už nemožno považovať trovy jeho právneho zastúpenia za trovy účelne vynaložené na uplatňovanie, bránenie práva spotrebiteľa v súdnom konaní, a to ani za predpokladu, žeby mal účastník, na strane ktorého vystupuje, plný úspech, resp. žeby mu zákonodarca priznával právo na náhradu trov konania (mutatis mutandis nález Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp.zn. II. ÚS 78/2003, III. ÚS 192/2009). Z obsahu spisu nevyplýva, žeby vedľajšiemu účastníkovi trovy konania, účelne vynaložené, vznikli.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti (vo výroku o náhrade trov konania vedľajšiemu účastníkovi) ako vecne a právne správne potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

V odvolacom konaní tak zostal úspešný navrhovateľ a prináležala by mu náhrada trov odvolacieho konania (§ 142 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 150 O.s.p. ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť (ods. 1). Ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť (ods. 2).

Povinnosť nahradit' trovy konania stanovená podľa § 142 O.s.p., sa môže niekedy javiť ako neprimeraná tvrdoš'. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. preto umožňuje súdu, aby vo výnimočných prípadoch z dôvodov hodných osobitného zreteľa účastníkom, ktorí by inak mali právo na náhradu trov konania, túto náhradu úplne alebo sčasti nepriznal. Treba pritom posúdiť predovšetkým majetkové, sociálne, osobné, ďalšie pomery všetkých účastníkov konania, teda nielen pomery toho, kto by mal nahradit' trovy konania, ale je nevyhnutné zväžiť, ako by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné z hľadiska aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. sú rovnako okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie.

Odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal postupujúc podľa ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. Dôvodom hodným osobitného zreteľa, rozhodujúcim, je to, že výlučne len pre správanie sa navrhovateľa bolo začaté (nedôvodne) predmetné konanie, že sám navrhovateľ spôsobil, že konanie muselo byť zastavené. Tuž len tieto skutočnosti spôsobili, odôvodnili, že výlučne sám musí znášať všetky svoje trovy konania vynaložené v prejednávanej veci (§ 137 O.s.p.), že nemôže spravodlivo žiadať od neúspešného účastníka (aj vedľajšieho účastníka) ani len sčasti ich náhradu.

Odvolací súd nevyhovел návrhu vedľajšieho účastníka na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., už bez ďalšieho, keďže predmetom konania zostala (len) otázka náhrady trov konania vedľajšieho účastníka, hoci aj v osobe združenia na ochranu spotrebiteľa. Vedľajší účastník nepredložil takú zásadnú otázku, ktorá z obsahu spisu ani nevyvstala, odôvodňujúca potrebu prerušiť konanie podľa ustanovenia § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a požiadať Súdny dvor EÚ o rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach. Odvolací súd preto nerozhodol, že požiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie.

Ustanovenie § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. teda prichádza do úvahy vtedy, ak sa vedie konkrétne sporové konanie pred vnútroštátnym súdom, v rámci ktorého vznikne potreba výkladu či stanovenia hraníc aplikácie únieového práva, pretože vyriešenie tejto otázky je spôsobilé podstatným, prejudiciálnym, spôsobom ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej. Z hľadiska potreby, nevyhnutnosti a opodstatnenosti zodpovedania otázok predložených vedľajším účastníkom v konaní o náhrade trov konania sú tieto irelevantné, nadbytočné a spôsobili by neodôvodnené predĺženie konania.

V súlade so zákonom č. 659/2007 Z.z. o zavedení meny euro na území Slovenskej republiky s účinnosťou od 1.1.2009 peňažné údaje v slovenskej mene sa odo dňa zavedenia eura považujú za peňažné údaje v eurách, a to v prepočte a so zaokrúhlením podľa konverzného kurzu, tohto zákona a ďalších pravidiel pre prechod na euro (§ 9 ods. 2 citovaného zákona).

Odvolací súd nedoručoval odporcom, vedľajšiemu účastníkovi vyjadrenie navrhovateľa k odvolaniu vedľajšieho účastníka, pretože aj prípadné vyjadrenie sa vedľajšieho účastníka k danému vyjadreniu by neovplyvnilo iné rozhodnutie odvolacieho súdu; napokon takúto povinnosť už zákonodarca súdu neukladá. V tomto smere potom ani nemožno dôvodiť, že týmto postupom súdu vedľajšiemu účastníkovi bola odňatá možnosť konať pred súdom, žeby mu súd odňal ústavné právo na súdnu ochranu. Postačí preto doručenie vyjadrenia spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu.

Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.